

Høringssvar: Utredning av barnehage- og skolestruktur i Eidsvoll kommune

Sak 26/80, ref. 26/4027. Fra Rune Bjerkestrand, innbygger i Eidsvoll. September 2026.

Hvem jeg er, og hvorfor jeg skriver

Dette høringssvaret leverer jeg som privatperson og innbygger i Eidsvoll. Samtidig skal ingen være i tvil om hvem som skriver: jeg er medlem av Hovedutvalg for oppvekst og opplæring og ordførerkandidat for Eidsvoll Arbeiderparti. Eidsvoll Arbeiderparti leverer sitt eget høringssvar, og det stiller jeg meg bak. Men en høring er også en invitasjon til den enkelte, og som enkeltmenneske har jeg noe på hjertet som går utover det et parti kan si i et felles dokument.

Siden denne prosessen startet, har jeg lest. Ikke bare saksdokumentene, men grunnlaget under dem: forskningen på små skoler og skoleskyss, bygdesosiologien, pedagogikken, jussen, statens egne utredningsinstrukser og de regionale planene som skal styre hvor Eidsvoll kan vokse. Dette høringssvaret er summen av den lesingen, og av en overbevisning som bare har blitt sterkere underveis: Eidsvoll har ikke et kostnadsproblem. Eidsvoll har et plan- og utviklingsproblem. Og barna våre er den viktigste investeringen vi rår over.

Jeg skriver om hele Eidsvoll. Jeg bor i Feiring og kjenner den bygda best, og det vil skinne igjennom noen steder. Men grunnholdningen min er at denne saken ikke er, og aldri må bli, en kamp mellom grender. Hver eneste skole i denne kommunen har sitt eget, selvstendige grunnlag for videre drift. Det jeg skriver om nærskolen, gjelder barna på Langset like mye som barna i Feiring, barna i Midtbygda like mye som barna på Dal og Råholt.

Mitt standpunkt i korthet

Ingen skole i Eidsvoll bør legges ned, verken helt eller delvis. Ingen skole bør tømmes for klassetrinn, uansett hvilket navn modellen får. Ingen strukturbeslutning bør fattes før barnets beste er vurdert per alternativ, offentliggjort og hørt, før barna selv er hørt på en dokumentert måte, og før den reelle nettoøkonomien ved hvert alternativ foreligger. Skolestruktur og arealpolitikk må behandles samlet. Og det økonomiske behovet, som er reelt, men langt mindre enn premisset tilsier, bør løses gjennom langsiktig planlegging av hele kommunens drift og investeringer, ikke gjennom ett kutt rettet mot barna. Kravene mine står samlet til slutt.

Saken fortalt gjennom kommunens egne dokumenter

Det mest alvorlige ved denne prosessen er ikke noe jeg mener. Det er noe kommunen selv har skrevet, i rekkefølge.

- Den 11. november 2025 omtalte Romerikes Blad kommunedirektørens budsjettframlegg under tittelen «Skoler kan bli lagt ned». Framlegget tallfestet at en strukturutredning «vil gi rundt 30 millioner i innsparing». Beløpet var altså satt før utredningen fantes.

- Den 17. november 2025 sa ordføreren til Romerikes Blad, om skolenedleggelser: «Jeg er tydelig på at det vil skje. Vi har såpass mange halvfulle skoler at vi må tørre å gjøre noe.» Det var en måned før budsjettvedtaket og et halvt år før den første delrapporten.
- Den 1. desember 2025 omtalte hovedutvalgets leder i Romerikes Blad «endringer i struktur, inkludert eventuelle nedleggelser», med virkning fra 2027.
- I desember 2025 ble innsparingskravet på 30 millioner kroner i oppvekstsektoren innen 2028 bundet ved kommunestyrets budsjettvedtak (sak 25/137, verbalpunkt 7), med 18 mot 17 stemmer. Utredningen som skulle finne ut hva som er best for barna, ble bestilt etterpå, med sparebeløpet som premiss.
- Den 12. mai 2026 godkjente Hovedutvalg for oppvekst og opplæring Delrapport 1 og ba om at Delrapport 2 «tydelig belyser» reell netto økonomisk effekt ved hvert alternativ, inkludert skyss, investeringer, overgangskostnader, drift og vedlikehold, samt konsekvensene for elever med særskilte behov.
- Den 9. juni 2026 ble Delrapport 2 behandlet i hovedutvalget. Rapporten gjengir utvalgets bestilling, men leverer ikke netto regnestykket. Utrederne bekreftet i møtet at sparemålet forelå før analysen startet, at nullalternativet er belastet med hele oppvekstområdets innsparingsbehov på 40 millioner kroner mens de øvrige alternativene måles mot om lag 30, og at rapporten mangler ferdige vurderinger og rangeringer. Utrederne erkjente også konkrete datafeil, blant annet at kapasiteten ved Eidsvoll verk skole var beregnet ut fra tegninger fra før 2022, uten to klasserom, og at vedlikeholdstallene var utdaterte. Kommunedirektøren beskrev selv delrapportene som et kunnskapsgrunnlag, ikke et beslutningsgrunnlag. Utvalgslederen hadde før møtet bekreftet skriftlig at medlemmenes spørsmål til rapporten ikke kunne ventes besvart før møtet. I samme møte bestilte posisjonen selv seks tilleggsanalyser, noe som i seg selv er en erkjennelse av at grunnlaget ikke var komplett. Utvalget vedtok likevel, med 7 mot 6 stemmer, å sende rapporten videre mot høring.
- Den 16. juni 2026 vedtok formannskapet med 7 mot 6 stemmer å sende saken tilbake til kommunedirektøren for videre arbeid.
- Den 23. juni 2026 vedtok kommunestyret (sak 26/80) likevel å sende delrapportene på høring med frist 10. september. I saksframlegget står det at delrapportene «ikke utgjør et samlet beslutningsgrunnlag» for framtidig struktur, «men et kunnskapsgrunnlag», og at de «ikke inneholder en fullstendig beskrivelse av alle konsekvenser ved alternativene». De prissatte virkningene, risiko- og sårbarhetsanalysene og vurderingen av barnets beste per alternativ kommer først i sluttrapporten i oktober.
- Kommunestyret skal etter planen fatte strukturvedtak 17. november 2026.

Dette er sakens kjerne, og den kan formuleres i én setning: innbyggerne høres på alt unntatt det som avgjør saken. Vi svarer på en versjon av saken der sparemålet er gitt, sammenligningsgrunnlaget er skjevt, nettoøkonomien mangler og barnets beste ennå ikke er vurdert. Beslutningen i november vil hvile på analyser ingen av oss har sett.

Hovedutvalgets leder formulerte selv prinsippet i et debattinnlegg i EUB 10. juli 2026: «Kunnskap først, vedtak deretter.» Jeg er helt enig. Det er nøyaktig den rekkefølgen kommunestyret ikke fulgte da sparemålet ble bundet i desember 2025, fem måneder før den første delrapporten forelå. I samme innlegg skrev hun at høringen er «en viktig del av prosessen, ikke slutten på den», og listet opp analysene som gjenstår etter høringen. Det er en ærlig beskrivelse, og den bekrefter at innbyggerne svarer på ett grunnlag mens vedtaket fattes på et annet.

Dette er ikke bare et politisk poeng. Forvaltningsloven § 17 pålegger forvaltningen å påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Udir-2-2012 beskriver hvordan kommuner skal behandle saker om skolenedleggelser, med krav om forsvarlig utredning og en høring der berørte får uttale seg om det faktiske forslaget. Rapport 931 fra Telemarksforsking og Nordlandsforskning, «Skolenedleggelser: Om prosesser, konsekvenser og lokale slagmarker» (Storm m.fl., 29. april 2026), skrevet på oppdrag fra Fellesskoleutvalget av det samme fagmiljøet som utreder Eidsvoll, avsluttes med sju anbefalinger for gode prosesser (side 178 til 179): tidlig og tydelig problemforståelse, reell og tidlig medvirkning, systematisk og etterprøvbar vurdering av barnets beste, helhetlig vurdering av konsekvenser for lokalsamfunn, realistisk vurdering av økonomiske gevinster, planlegging av overgangstiltak, og langsiktig og helhetlig planlegging av skolestruktur forankret i kommunale planer. Jeg overlater til leseren å vurdere hvor mange av de sju prosessen i Eidsvoll består.

Det finnes én ting til i kommunestyrets vedtak som fortjener å bli lagt merke til. Kommunestyret ba selv om alternative modeller for Ås og Langset, «herunder modeller med opprettholdelse av 1-7-skole på Langset», og andre modeller «som kan bidra til å opprettholde eller videreutvikle et lokalt tilbud». Med det har kommunestyret allerede anerkjent at et lokalt skoletilbud har en verdi som fortjener egne modeller for bevaring og utvikling. Det prinsippet er riktig. Jeg ber om at det gjøres gjeldende for alle skolene i kommunen, ikke bare for to av dem.

Hva som faktisk ligger på bordet

Det gjentas ofte at «ingen skole er vedtatt nedlagt». Det er formelt riktig, og det er nettopp derfor høringen finnes. Det er også verdt å holde opp mot det ordføreren sa i november 2025: at det vil skje. Men det er verdt å si presist hva innbyggerne er bedt om å uttale seg om. Blant de ti alternativene i Delrapport 2 finner vi full nedleggelse av Feiring skole (alternativ 1) og flytting av ungdomstrinnet derfra (alternativ 2 og 3), nedleggelse av Ås skole med 306 elever og omdisponering av bygget til ungdomsskole (alternativ 5), et alternativ som reduserer Langset skole til 1. til 4. trinn, og nedleggelse av Stensby barnehage med flytting av barna til Ankertunet, over tolv kilometer unna (alternativ 9). For alternativ 5 anslår rapporten selv en årlig kapitalkostnad på mellom 53 og 58 millioner kroner for utbyggingen som kreves. Spørsmålet en forelder ved Ås stilte i EUB i juni, er fortsatt ubesvart: hvor skal de 306 barna gå? Dette er ikke justeringer. Det er den største omleggingen av oppvekstsektoren i Eidsvoll på flere tiår, presentert som et kunnskapsgrunnlag.

Barnets beste: loven, og det som mangler

Alt i denne saken må begynne med barna, fordi loven krever det og fordi anstendigheten krever det.

Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen artikkel 3 fastsetter at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn. Opplæringsloven § 10-1 gjentar prinsippet for skolens område, og § 10-2 gir elevene rett til medvirkning.

Barnekonvensjonen artikkel 12 gir barna rett til å bli hørt og få sine synspunkter tillagt vekt. FNs barnekomité har i generell kommentar nr. 14 presisert at barnets beste skal vurderes på alle stadier av en beslutningsprosess, at vurderingen skal dokumenteres, og at begrunnelsen skal vise hvilken vekt hensynet faktisk fikk. Høyesterett har i Maria-dommen (Rt. 2015 s. 93) og senere i storkammer (HR-2020-662-S) slått fast at barnets interesser skal danne utgangspunktet og ha stor vekt, og at det må begrunnes særskilt dersom andre hensyn skal gå foran.

Dette er rekkefølgereregler. Barnets beste skal vurderes før beslutningen tas, som en del av grunnlaget, ikke etterpå som en begrunnelse for et valg som allerede er gjort. Sivilombudet uttalte i desember 2024, i en sak om skoleskyss for en andreklassing, at der det kan være tvil om en reisevei er forsvarlig eller til barnets beste, er det særlig grunn til å sørge for at saken er godt opplyst, og at transportalternativene og kostnadene ved dem må være klarlagt før økonomiske hensyn overhodet kan veies mot barnets beste. Ombudet siterte samtidig Utdanningsdirektoratets rundskriv om at økonomiske hensyn ikke bør få så mye vekt i forsvarlighetsvurderingen at det i realiteten ikke tas hensyn til den enkelte elev. Overført til denne saken: en strukturbeslutning som flytter barn til skoler tjue til førti kilometer unna, kan ikke fattes før reisevei, reisetid, alternativer og kostnader er utredet for de barna det gjelder. Det er ikke gjort, og etter planen skjer det først etter at høringen er lukket.

Hva som skjer når dette ikke gjøres, har kommunens egne utredere allerede dokumentert. Rapport 931 beskriver på side 120 til 122 to tilfeller der Statsforvalteren opphevet kommunestyrevedtak om skolestruktur fordi vurderingen av barnets beste ikke var gjennomført i tråd med de rettslige kravene. I det ene tilfellet var begrunnelsen at barn og elever ikke hadde fått reell mulighet til å uttale seg, at verken ungdomsråd eller elevråd ved berørte skoler var involvert, at det digitale høringssystemet krevde innlogging barn ikke har tilgang til, og at det ikke fremgikk hvordan barns innspill og de gjennomførte risikoanalysene var brukt og vektet i beslutningen. Statsforvalteren skrev at det var «vanskelig å finne spor av at kommunen har foretatt en individuell og selvstendig barnets beste-vurdering». Rapporten konstaterer at antall lovlighetskontroller om barnets beste har økt kraftig på få år, og at «mangelfull dokumentasjon på dette punktet kan svekke vedtakenes rettslige og politiske legitimitet». Jeg nevner dette ikke som en trussel, men fordi det er utredernes egen beskrivelse av hva som står på spill, og fordi hvert av forholdene Statsforvalteren la vekt på, kjennes igjen i Eidsvoll: elevinnspill via portalen krever innlogging gjennom en foresatt, elevrådene er ikke konstituert i høringsperioden, risiko- og sårbarhetsanalysene kommer etter høringen, og det er uavklart hvordan elevenes innspill skal vektes.

Barnekomiteen og Barneombudet anbefaler dessuten en egen barnerettighetsvurdering før beslutninger som berører barn. En rangering av alternativer etter innsparingspotensial, uten en dokumentert vurdering av hvert alternativs virkning for barna, er ikke en slik vurdering. Jeg ber om at den gjennomføres for hvert alternativ, offentliggjøres, og at innbyggerne får uttale seg om den før noe vedtas.

Barnas stemme: en tidslinje

Retten til å bli hørt er en rettighet for barnet, ikke et tilbud betinget av voksnes kapasitet. Kommuneplanens samfunnsdel lover at barn og unge skal bli sett, hørt og involvert i saker som påvirker dem. Hovedutvalgets leder satte selv målestokken i EUB 19. juni 2026: medvirkningen skal være «reell, ikke bare formell». Slik har kommunen forvaltet den i denne saken:

- I begynnelsen av juni skulle hovedutvalget besøke skolene. Befaringen ble avlyst kvelden før.
- Den 10. juni fikk skolene og elevrådslærerne e-post om at et Elevenes kommunestyre skulle holdes 1. september, der elevene skulle legge fram skolenes innspill for politikerne i hovedutvalget.
- Etter ferien, 18. august, fikk skolene oppgaven: danne elevråd og lage en presentasjon om hva elevene er stolte av ved skolen sin og hva de skulle ønske var annerledes, innen 1. september. Oppgaven handlet ikke om strukturalternativene høringen gjelder.
- I midten av august sendte administrasjonen skolene et forslag til undervisningsopplegg om medvirkning for 5. til 10. trinn, med mulighet for klassevisse uttalelser fram til 25. september. Det er femten dager etter at høringen lukkes. Elevene på 1. til 4. trinn er ikke omfattet.
- Den 25. august ble Elevenes kommunestyre avlyst.

Resultatet er at ingen elev i Eidsvoll har møtt en eneste politiker eller representant for administrasjonen gjennom kommunens egne arenaer i denne saken. Høringsfristen 10. september løper mens elevrådene ved mange skoler ennå ikke er konstituert for skoleåret, noe oppgaven til skolene i august selv bekrefter. Sammen med to kolleger i hovedutvalget har jeg 24. august stilt administrasjonen skriftlige spørsmål om hvordan elevinnspill som kommer etter høringsfristen skal dokumenteres, sammenstilles og vektas, og hvordan gjennomføring sikres ved alle skoler. Jeg gjentar anmodningen her: kommunen bør bekrefte skriftlig at alle elevinnspill, uavhengig av kanal og dato, dokumenteres og legges fram for beslutningstakerne med samme vekt som ordinære høringssvar, og at elevene faktisk får uttale seg om alternativene før noe vedtas.

Mønsteret er ikke nytt. Ifølge EUB 9. mai 2026 hadde elevrådet ved Råholt ungdomsskole i flere år ønsket seg ballbinge og spart opp midler til det gjennom Ungdommens kommunestyre, da kommunestyret i stedet vedtok basketbane, og elevrådet ifølge skolens miljøterapeut bare ble spurt om hvor banen skulle stå, ikke om de ville ha den. Konsultasjon

om plassering er ikke medvirkning om tiltak. Det samme mønsteret ser vi nå i strukturssaken, i langt større skala.

Undervisningsopplegget kommunen har laget, er godt og nøytralt utformet, og lærerne våre vil bruke det klokt. Det er ikke viljen jeg kritiserer. Det er at medvirkning i praksis er blitt et frivillig tillegg som avhenger av den enkelte lærers kapasitet i skolestartukene, mens loven gjør den til en plikt for kommunen. Barneforskningen har lært oss at medvirkning ikke er en prosedyre som kan kvitteres ut, men et relasjonelt fenomen: barnet må forstå hva saken gjelder, og synet må faktisk tillegges vekt. Rapport 931 finner at medvirkning i flertallet av kommunene er begrenset til formelle høringsprosesser, med få eksempler på at elevene selv involveres aktivt (side 124), og advarer uttrykkelig mot sen og formell medvirkning som kommer etter at hovedalternativene er låst, fordi den skaper polarisering i stedet for tillit (side 178). Retten til å bli hørt er ikke oppfylt ved at det formelt sett var mulig å sende inn et svar. Den er oppfylt når barn faktisk har hatt en reell mulighet til å forstå saken og uttale seg om den.

Det forskningen sier om skyss, helse og skolestørrelse

Bak jussen ligger empirien, og den er ikke tvetydig på de punktene som betyr mest her.

Karl Jan Solstad og Marit Solstad har i «Små skolar og kortreiste elevar» (2025) samlet flere tiår med norsk forskning på feltet. De dokumenterer at antall elever med daglig skyss mer enn doblet seg i nedlagte skolekretser, og at gjennomsnittlig skysslengde økte fra om lag 8 til om lag 15 kilometer. Om helse viser de at elever med lang daglig skoleskyss rapporterer omtrent dobbelt så høy forekomst av bilsyke, hodepine, kvalme og uvelhet, og at lang reisevei henger sammen med dårligere fysisk form. Delrapport 2 erkjenner selv at fylkesvei 33 er rasutsatt, periodevis stengt og regnes som farlig skolevei, at 52 av Feiring skoles 123 elever allerede får skyss, og at nedleggelse vil gi 71 elever til skyssbehov. Reiseveien fra øvre del av kretsen er 24 kilometer til Langset og 36 kilometer til Vilberg, rundt fjorden, langs den ene veien som med jevne mellomrom er stengt. Da handler det ikke bare om reisetid, men om hvor barna er den dagen veien er borte.

Kommunens egne tall forsterker bildet. Ungdata junior 2025 viser at 52 prosent av elevene på mellomtrinnet i Eidsvoll gikk eller syklet til skolen, mot et nasjonalt mål om 80 prosent. Oppvekstplanen 2022 til 2032 sier at barn og unge skal motiveres til å gå og sykle til skolen. Klima- og energiplanen dokumenterer at 79 prosent av kommunens utslipp kommer fra mobile kilder. En struktur som flytter flere hundre barn over på buss, trekker alle disse indikatorene i feil retning, samtidig som kommunen har forpliktet seg til å bedre dem.

Om skolestørrelse og læring er forskningens hovedbudskap at størrelse ikke er noen kvalitetsgaranti i noen retning. Solstad og Solstad viser at den internasjonale forskningen som ofte brukes for å hevde at store skoler er faglig bedre, i stor grad gjelder amerikanske videregående skoler og ikke er overførbar til norsk grunnskole. Selv Thomas Nordahl, som ofte siteres til støtte for større enheter, konkluderer med at «det er en liten sammenheng mellom skolestørrelse og elevenes læring og trivsel i skolen», en formulering som gjengis i

kommunens eget saksgrunnlag. Gode og dårlige skoler finnes i alle størrelser. Det avgjørende er det som skjer i klasserommet.

Dette har en direkte konsekvens for saksbehandlingen. Dersom resultater fra nasjonale prøver skulle gjøres til en del av grunnlaget for å vurdere skoler mot hverandre, minner jeg om at Riksrevisjonen 16. juni 2026, i Dokument 3:17 (2025 til 2026), konkluderte med at Kunnskapsdepartementet har hatt «feil styringsinformasjon fra nasjonale prøver» i den perioden internasjonale undersøkelser viste tilbakegang i elevenes ferdigheter, og at informasjonen har hatt begrenset nytte for lærerne. Riksrevisjonen karakteriserer forholdet som kritikkverdig. Et strukturvedtak med konsekvenser for en hel generasjon kan ikke hvile på et måleinstrument statens eget kontrollorgan har underkjent. Pedagogikkprofessor Gunn Imsen har formulert den samme advarselen fra faglig hold: det er uheldig når kommunepolitikere støtter seg til enkeltundersøkelser om kvalitet for å rettferdiggjøre nedleggelse av små skoler.

Og forskningen sier én ting til, som for sjelden nevnes: selve trusselen om nedleggelse skader skolen. I en kartlegging blant rektorer ved om lag to hundre nedleggingstruede skoler rapporterte flertallet at usikkerheten tappet energi fra elevene og hemmet det pedagogiske arbeidet, uavhengig av hva utfallet ble. Den kostnaden betaler barn og ansatte i Eidsvoll akkurat nå, ved hver eneste skole som er nevnt i et alternativ.

Fellesskolen er det fineste vi har bygget sammen

Jeg vil si noe om hvorfor jeg bryr meg så mye om dette, fordi jeg tror mange kjenner det på samme måten uten at det så ofte blir sagt i et høringsvar.

Fellesskolen er etter mitt syn det fineste byggverket det norske samfunnet har reist. Ikke bygningene, men ideen: at alle barn, uansett hvem foreldrene er, hva de tjener og hvor de bor, møtes i samme skole, lærer sammen, blir uenige sammen og blir voksne sammen. Gunn Imsen uttrykker kjernen i én setning: «skolen skal ikke bidra til å skape sosiale skiller mellom folk». En desentralisert skolestruktur er i det lyset et likhetstiltak. Når bostedet bestemmer skolen, møtes barn med ulik bakgrunn i samme klasserom. Det regjeringsoppnevnte utvalget ledet av Bjørn Haugstad, som 11. august i år leverte NOU 2026:10 «Fellesskolen. Bærebjelken i framtidens samfunn», bekrefter at dette ikke er nostalgi, men en bærende samfunnsidé under press. Utvalget skriver at «denne bærebjelken kan bryte dersom vi fortsetter å laste på den uten å samtidig gi den nødvendige forsterkninger» (side 11), og peker på demografiske endringer og en offentlig sektor under press som ett av fem utviklingstrekk som truer fellesskolen. Det slår fast at framtidens fellesskole «krever en langsiktig prioritering av ressurser til skolen», og at nettopp den demografiske utviklingen og presset på offentlige ressurser «øker risikoen for at skoleøkonomien nedprioriteres» (side 13). Jeg kan vanskelig tenke meg en mer presis beskrivelse av det som nå skjer i Eidsvoll.

Skolen har dessuten flere oppgaver enn dem som lar seg telle. Pedagogikken skiller gjerne mellom skolens kvalifiserende oppgave, å gi kunnskap og ferdigheter, dens sosialiserende oppgave, å føre barn inn i et fellesskap og en kultur, og dens dannelsesoppgave, å la hvert

barn bli et selvstendig menneske med egen stemme. Gert Biesta, en av Europas mest innflytelsesrike utdanningstenkere, har viet et forfatterskap til å vise hva som går tapt når skole reduseres til det målbare: utdanning er et møte mellom mennesker, ikke et maskineri der det som går inn, kommer forutsigbart ut igjen. Fellesskoleutvalget sier det samme med utvalgets nøkterne språk: dannelsesoppdraget lar seg i begrenset grad måle og dokumentere, «noe som kan føre til at det utilsiktet nedprioriteres» (side 36). En drifts- og arealmodell måler i praksis en flik av skolens ene oppgave, og er blind for de andre. Det betyr ikke at økonomi er irrelevant. Det betyr at et regnestykke aldri kan være hele svaret på et skole spørsmål. En struktur kan være svært effektiv målt mot et spare mål og samtidig dårlig målt mot barnets beste. Da har vi målt det vi kan måle, ikke det vi verdsetter.

En nærscole er fellesskolens lokale ansikt. Når skolen ligger der barna bor, er veien kort mellom hjem og skole, mellom foreldre og lærere, mellom skolens hverdag og bygdas frivillighet. Skolen er øvingslokale, valglokale, idrettsarena og møteplass.

Forskningsantologien «Lokalsamfunn» (Villa og Haugen, red., 2016) beskriver skolen som lim og samlingspunkt, og som en avgjørende faktor når barnefamilier velger bosted. Rapport 931 finner at skolen ofte fungerer som et sosialt og kulturelt senter, at skolene har stor betydning for hvor attraktive stedene oppfattes, og at dette ikke bare gjelder distriktene: i mer sentrale kommuner handler det om tilhørighet til nærområdet og om boligmarkedet (side 15). Rapporten er nyansert og sier at konsekvensene for lokalsamfunnet ikke alltid blir så dramatiske som fryktet, og at de avhenger av lokale forhold. Nettopp derfor anbefaler den at konsekvensene vurderes eksplisitt i beslutningsgrunnlaget, ikke antas. Rapporten varsler samtidig en ny fase, der nedleggelser i større grad vil ramme skoler i sentrale vekstkommuner (side 10). Eidsvoll er et typeeksempel. Finsk forskning, referert hos Solstad og Solstad, viser at folketallet i en skolekrets faller raskere etter at skolen er lagt ned enn før, og raskere enn i sammenlignbare kretser som beholdt skolen. En skole kan bare være en aktiv medspiller i lokalsamfunnet hvis den er der. Nærhet er en forutsetning, ikke en tilleggsverdi.

Dette er ikke argumenter mot store skoler. Det er argumenter for at skolestruktur handler om mye mer enn kvadratmeter og årsverk, og at det som rives, ikke kan vedtas gjenoppbygget.

Økonomien: et valg, ikke en nødvendighet

Så til det økonomiske, for det er der denne saken offisielt begynte. Eidsvoll kommune hadde i 2025 et netto driftsresultat på 77,1 millioner kroner. Disposisjonsfondet er ved inngangen til 2026 på rundt 310 millioner kroner. Dette er ikke tallene til en kommune i økonomisk krise. Det er tallene til en kommune som går med overskudd og har betydelige reserver, og som likevel har valgt å pålegge sine egne barn den største strukturelle belastningen i kommunens tjenestetilbud. Innsparingen er et valg, ikke en nødvendighet. Det ble dokumentert allerede da mandatet ble vedtatt: det forelå et saldert alternativt budsjett for 2026 til 2029 uten strukturkutt, i balanse alle fire år, med frys av eiendomsskatten på 2025-nivå som inndekning. Flertallet valgte kuttet. Og flertallets egne partier har siden beskrevet konsekvensene som noe de ikke ønsker: Fremskrittspartiets Thomas Brumoen, medlem av hovedutvalget, skrev i EUB 2. juli 2026 at «FrP ønsker heller ikke å legge ned skoler», og

Eidsvoll INP skrev på Facebook 12. juni 2026 at partiet gikk til valg på å beholde småskolene, og at «Vi vil ikke under noen omstendigheter bryte tilliten til våre velgere med å bli med på og legge ned noen skoler». Jeg tar dem på ordet, og noterer at den politiske plattformen de selv vedtok i oktober 2023, lover å beholde de små skolene som er i kommunen i dag. Hvis ingen ønsker nedleggelser, finnes det ingen grunn til å vedta et mandat som forutsetter dem.

Utredningens egne tall forsterker bildet. Delrapport 2 anslår innsparingspotensialet ved å legge ned Feiring skole til 3,2 årsverk, i hovedsak ledelse og administrasjon, siden lærerressursene følger elevene. Å flytte ungdomstrinnet alene er anslått til 0,6 årsverk. Samtidig anslår rapporten merkostnaden til skyss ved nedleggelse til 458 000 kroner i året, før kapitalkostnader ved mottaksskolene og overgangskostnader er regnet inn. Dette er marginale beløp målt mot kommunens samlede økonomi, og de skal veies mot konsekvenser rapporten selv erkjenner: farlig skolevei, lang skyss, splittede fagmiljøer og svekket lokalsamfunn.

Forskningen gir grunn til nøkternhet om selve gevinsten. Solstad og Solstad viser at kostnadskurven per elev flater ut allerede ved omtrent tretti elever, slik at nedleggelse av fungerende skoler sjelden gir store innsparinger, og at økte skysskostnader, kapitalbehov ved mottaksskolen og tap av rammetilskudd dersom en privatskole etableres i stedet, kan spise opp gevinsten. En innsparing som ikke regner med disse postene, er ikke en dokumentert innsparing. Rapport 931 sier det samme: forventede innsparinger er ofte usikre, kommuner bør være tilbakeholdne med å framstille skolenedleggelser som entydige økonomiske løsninger, og investeringsbehov i mottaksskoler, skysskostnader og overgangstiltak bør inngå i beregningene (side 179). Delrapport 2 har dessuten interne svakheter av samme type: den behandler de samme 4,5 administrative stillingene ved Ås som innsparing i ett alternativ og som overførte ressurser i et annet. Historisk var det for øvrig ikke ny pedagogisk kunnskap, men inntektssystemet av 1986 som gjorde det regningssvarende for kommuner å legge ned skoler. Staten har siden 2022 forsøkt å motvirke dette med et eget tilskudd per grunnskole som faller bort ved nedleggelse. Økonomien, ikke fagligheten, har drevet feltet i førti år. Det bør mane til ydmykhet hos alle som i dag begrunner struktur med kvalitet.

Sammenligningsgrunnlaget i utredningen er i tillegg skjevt, slik utrederne selv bekreftet 9. juni. Nullalternativet, altså å beholde dagens struktur, er belastet med hele oppvekstsektorens innsparingsbehov på 40 millioner kroner, ikke strukturmandatets 30. Statens veileder for samfunnsøkonomiske analyser krever at nullalternativet skal være en forsvarlig videreføring av dagens situasjon. Her er det i stedet dagens skoler forutsatt svekket. Når referansen alt måles mot er en skole vi selv har bestemt skal bli dårligere, ser enhver endring bra ut. Det er en tommel på vekten, og den påvirker ikke bare økonomien, men også den høyt vektede vurderingen av barnets beste, som skal gjøres opp mot den samme referansen. Grunnlaget har i tillegg dokumenterte datafeil: kapasitetstabeller der minimumstall overstiger maksimumstall, kapasitet beregnet fra foreldede tegninger, utdaterte vedlikeholdstall og de samme stillingene regnet som innsparing i ett alternativ og som

overførte ressurser i et annet. Hver feil er kanskje liten. Til sammen er de et argument for at ingenting bør vedtas før tallene er rettet og etterprøvd.

På den andre siden av regnskapet står verdier saksgrunnlaget ikke prissetter. SØF-rapport 02/26 fra NTNU Samfunnsforskning (Falch, Haraldsvik og Nyhus), bestilt av Utvalget for framtidens fellesskole, anslår at en økning på ett prosentpoeng i fullføring av videregående opplæring gir en samfunnsøkonomisk gevinst på om lag 1,7 milliarder kroner, og at læringsmiljø og trygghet er blant de sterkeste driverne. Eidsvoll har, ifølge kommunens egen oppvekstplan, den laveste gjennomføringen i videregående i Gardermoregionen. Verdien av en god skole er målbar, og den er stor. Saksgrunnlaget tallfester hva kommunen kan spare. Det tallfester ikke hva barna og samfunnet taper hvis kvaliteten svekkes.

Fellesskoleutvalget gjør denne innsikten til nasjonal politikk. Utvalget bruker den samme SØF-rapporten som dokumentasjon for at skolen er samfunnsøkonomisk svært lønnsom, konstaterer at «det er allerede krevende for kommunene å prioritere skolen» (side 87), vier et eget kapittel til risikoen for lokal underinvestering i skole (side 288) og gir tre gode grunner til å prioritere ressurser til skolen (side 290). Utvalget retter sine forslag mot staten, som det skal, men diagnosen gjelder kommunene, og Eidsvoll er et lærebokeksempel: en kommune med overskudd og reserver som under demografisk press vurderer å avvikle skoler for å spare det som tilsvarer noen få årsverk. Mitt eget resonnement går ett skritt lenger enn utvalgets, og jeg står for det selv: en kommune som vil vokse bærekraftig, har ingen annen vei enn å investere i oppvekst og opplæring. Det er barnefamiliene som bringer det kommunen trenger for fremtiden: kompetanse, arbeidskraft, skatteinntekter, levende bygder og mangfold. Ingen kommune har spart seg til vekst ved å gjøre seg mindre attraktiv for dem som skal skape den. Det som framstår som innsparing i ett budsjettår, er i dette perspektivet et lån tatt opp i barnas og kommunens framtid.

Det er ikke min privatoppfatning at begge sider skal telles. Det er et krav i statens egne utredningsinstrukser. Finansdepartementets rundskriv R-109/2021 og NOU 2012:16 pålegger at ikke-prissatte virkninger kartlegges og veies inn, at analyser som gjelder barns sikkerhet gis forhøyet vekt, og, viktigst i denne saken, at irreversible tiltak vurderes mot verdien av å vente til usikkerheten er mindre. En skole som legges ned, åpner ikke igjen. Når usikkerheten er stor og gevinsten liten, er det å vente ikke unnfalighet. Det er økonomisk forsvarlig forvaltning. Verdien av å vente har i denne saken også et helt konkret innhold: Fellesskoleutvalget kaller vurderinger om skolestruktur krevende (side 312), finner kunnskapsgrunnlaget om kostnadsbilde, skolestørrelse og lærertetthet så mangelfullt at det foreslår mer forskning og en egen nasjonal veileder for kommunenes skolestrukturvurderinger, bygget på forskningsbaserte anbefalinger (side 313). Staten sier med andre ord at kommunene ikke har fått det verktøyet slike beslutninger krever. Eidsvoll bør ikke fatte et irreversibelt vedtak i november på et grunnlag som statens eget ekspertutvalg har erklært utilstrekkelig, når veilederen som skal bøte på det, er varslet.

Min konklusjon er enkel: Eidsvoll har ikke et kostnadsproblem. Eidsvoll har et plan- og utviklingsproblem. Vi har i årevis planlagt vekst med den ene hånden uten å koble den til

infrastrukturen vi allerede eier med den andre. Det er det problemet som bør løses, og det løses ikke ved å legge ned skoler.

Planproblemet: vi vurderer å avvikle det fylkesplanen ber oss utnytte

Mens Eidsvoll har hatt sin skolestrukturutredning på høring, har Akershus fylkeskommune og Oslo kommune sendt forslaget til ny Regional areal- og mobilitetsplan, RAMP, på høring, med frist 23. oktober 2026 og endelig vedtak planlagt i april 2027. Denne planen vil styre hvor det kan bygges boliger i Eidsvoll fram mot 2040. Jeg har lest planforslaget, og det er direkte relevant for skolestruktursaken på tre måter.

For det første: planforslaget plasserer Eidsvoll i kommunekategori 2, der minst 80 prosent av nye boliger forventes lokalisert til prioriterte vekstområder. Eidsvolls prioriterte tettsteder i forslaget er Sundet, Råholt og Dal. Det betyr at kommunen beholder et handlingsrom på inntil 20 prosent av boligveksten utenfor disse områdene, i grendene våre.

For det andre: planforslaget sier uttrykkelig at utvikling utenfor de prioriterte vekstområdene skal skje som vedlikeholdsvekst i etablerte tettsteder, og begrunnelsen er at slik vekst styrker lokalsamfunn nettopp ved å utnytte den sosiale og tekniske infrastrukturen som allerede finnes. Grunnskolen er i planforslaget eksplisitt nevnt blant nærtjenestene som skal være integrert i tettstedsstrukturen. Planens tiltaksrammeverk, «unngå, flytt, forbedre», setter «unngå» øverst: bruk eksisterende bygninger og infrastruktur framfor å bygge nytt.

Skolene i Feiring, på Langset, i Midtbygda og på Dal er selve den sosiale infrastrukturen dette handler om. De er ferdig bygget, ferdig betalt og i full drift. I fylkesplanens logikk er de grunnlaget for at grendene overhodet skal kunne ha vedlikeholdsvekst. Legger Eidsvoll ned skolene utenfor vekstområdene, fjerner kommunen med egne hender premisset for det handlingsrommet den regionale planen gir oss. Vi vil stå igjen med en fylkesplan som sier at vi kan utvikle grendene der infrastrukturen finnes, og en kommune som nettopp har avviklet infrastrukturen.

For det tredje, og dette er nok et rekkefølgeargument: Eidsvoll kommunestyre skal fatte strukturvedtak 17. november 2026. RAMP vedtas endelig først i april 2027. Kommunen vurderer altså å avvikle sosial infrastruktur med varige, irreversible virkninger før de regionale rammene for framtidig boligvekst er avklart. En kommune som først har lagt ned skolen i ei bygd, vil i praksis ha avgjort bygdas utviklingsmuligheter for tiår framover, uten at det noen gang ble behandlet som en arealpolitisk sak.

At Eidsvoll har et planproblem og ikke et kostnadsproblem, dokumenterer kommunens eget kunnskapsgrunnlag på en måte jeg tviler på at utrederne hadde til hensikt. Delrapport 1 opplyser at det ble lansert planer om en ny barnehage ved Langset skole for å «erstatte eller avlaste Stensby barnehage», at det ble gjennomført planmessige forberedelser med endring av reguleringsplan for å åpne for barnehageformål ved skolen, men at prosjektet «ikke ble prioritert for realisering». Arealet er regulert. Planarbeidet er gjort. Det som mangler, er en prioritering. Likevel er ikke dette vurdert som et alternativ i Delrapport 2. Kommunen har altså allerede tegnet løsningen på ett av problemene utredningen skal løse, og lagt den i en skuff.

Det samme gjelder Vilberg. Nye Vilberg skole ble utvidet gjennom et nybygg som etter kommunens eget kunnskapsgrunnlag erstatter og utvider tidligere kapasitet, dimensjonert for ventet vekst. Rapportens egne prognoser viser vekst i kretsen fra 377 elever i 2025 til mellom 421 og 436 i 2030. At en nybygd skole ikke er full fra første dag, er ikke feilinvestering. Det motsatte ville vært bekymringsfullt. Kapasiteten er en planlagt reserve for barna som kommer, ikke et overskudd til fri disposisjon. Brukes den til å ta imot barn fra andre deler av kommunen, forbrukes nettopp den kapasiteten investeringen skulle sikre, og kommunen vil om få år stå med samme problem på nytt, uten grendeskolene å falle tilbake på.

Mitt innspill er derfor konkret: skolestruktur og arealpolitikk må behandles samlet. Kommunen bør bruke sitt eget høringssvar til RAMP aktivt for å sikre utviklingsrom i grendene, og strukturbeslutninger i skolesaken bør ikke fattes før forholdet til den regionale planen er avklart.

Hele kommunen i bruk

Eidsvoll er en vekstkommune, og det skal vi være glade for. Men vekst som bare skjer ett sted, mens resten av kommunen bygges ned, er ikke utvikling. Det er forflytning.

Kommuneplanens samfunnsdel 2026 til 2038, vedtatt 3. februar i år, løfter fram trygghet og tilhørighet i lokalsamfunnet som mål for oppveksten i Eidsvoll. Oppvekstplanen sier at alle barn og unge skal oppleve lokal tilhørighet og bidra aktivt i lokalsamfunnet. Den politiske plattformen som dagens posisjon selv vedtok i oktober 2023, lover å beholde de små skolene som er i kommunen i dag. Kommunens egne styringsdokumenter peker i samme retning som forskningen, fylkesplanen og lovverket: mot å bruke hele kommunen, ikke mot å sentralisere den.

Befolkningsprognoser har dessuten bommet før, også her. Norconsults prognose fra 2020 anslo 113 elever ved Feiring skole i skoleåret 2025/26. Det faktiske tallet per 1. oktober 2025 var 123, ti prosent høyere, og på ungdomstrinnet var avviket over tjue prosent. Veksten har i stor grad kommet gjennom generasjonsskifte i eksisterende boligmasse, ikke gjennom store utbygginger. Det er nettopp den formen for stille fornyelse som forskningen på spredtbygde samfunn beskriver, og som forutsetter at tjenestene består. Jeg nevner ikke prognoseavviket for å ta noen i feil. Prognoser er vanskelige, og det vet alle som lager dem. Jeg nevner det fordi irreversible beslutninger ikke bør hvile på framskrivninger med dokumentert feilmargin, når alternativet, å beholde handlingsrommet, er tilgjengelig og billig. Metoden bak dagens prognoser forsterker forbeholdet: Multiconsults befolkningsprognose fra november 2025, som ligger til grunn for utredningen, justerer uttrykkelig ikke for planlagt boligbygging, og Delrapport 1 bruker fire setninger på å beskrive sin egen framskrivningsmetode. Hovedutvalgets leder har for øvrig selv slått fast, i EUB 10. juli, at utfordringen i Eidsvoll ikke er mangel på skolekapasitet totalt sett. Da handler saken om fordeling og økonomi, ikke om en kapasitetskrise, og da er det enda mindre grunn til hastverk.

Om oppvekstsenter og andre navn

Jeg er åpen for nye organisasjonsformer, og samlokalisering av skole og barnehage kan være riktig flere steder i kommunen. Men åpenhet om organisasjonsformer må ikke gjøres til et forhandlingskort. Min støtte gjelder utelukkende modeller der skolen består med alle sine trinn. En modell som innebærer at trinn tas ut av en skole, er en delvis nedleggelse uansett hva den kalles, og den støtter jeg ikke. Jeg ber om at sluttrapporten ikke framstiller alternativer som fjerner klassetrinn som oppvekstsentermodeller.

Det jeg ber om

1. At ingen strukturbeslutning fattes før barnets beste er vurdert per alternativ i en dokumentert barnerettighetsvurdering, før risiko- og sårbarhetsanalysene og den reelle nettoøkonomien for hvert alternativ foreligger, og før innbyggerne har fått uttale seg om nettopp dette grunnlaget. Det innebærer en ny høring på et fullstendig grunnlag, slik kommunestyrets eget vedtak i realiteten forutsetter.
2. At elevene høres om selve strukturalternativene, gjennom konstituerte elevråd og gjennom de kanalene kommunen selv har opprettet, at alle elevinnspill dokumenteres og vektas likt med ordinære høringssvar uavhengig av dato, og at elevene får møte beslutningstakerne før vedtak.
3. At sluttrapporten dokumenterer hvordan hvert høringsinnspill er vurdert, tematisert og vektet, i tråd med utvalgslederens eget løfte i EUB 10. juli om at «alle innspill blir vurdert på likt grunnlag», slik at det er mulig å etterprøve at innspillene faktisk har hatt betydning og ikke bare er mottatt.
4. At nettoøkonomien for hvert alternativ beregnes slik hovedutvalget ba om 12. mai: med skyss, investeringer, overgangskostnader, drift og vedlikehold, kapitalkostnad ved mottakskapasitet, virkning på tilskudd til private aktører og familienes transportkostnader, og at nullalternativet gjøres om til en forsvarlig videreføring av dagens situasjon i tråd med statens veileder.
5. At skolestruktur og arealpolitikk behandles samlet, at kommunen leverer et offensivt høringssvar til RAMP som sikrer vedlikeholdsvekst i grendene, og at strukturvedtaket ses i lys av den regionale planen som vedtas i april 2027.
6. At kommunen utvikler i stedet for å avvikle: bruker skolebyggene til flere funksjoner, barnehage, bibliotek, frivillighet, kultur og møteplasser, realiserer løsninger kommunen allerede har planlagt, som barnehagetomta ved Langset, og verner den planlagte reservekapasiteten ved Vilberg for barna som kommer.
7. At det reelle økonomiske behovet løses gjennom en samlet, langsiktig plan for hele kommunens drift, vedlikehold og investeringer, slik utredernes eget fagmiljø anbefaler, og ikke gjennom et enkeltstående kutt rettet mot barna.

Avslutning

Jeg er ikke imot endring. Jeg er imot uopprettelig endring vedtatt på ufullstendig grunnlag, i feil rekkefølge, for å løse et problem kommunens egne regnskaper viser at vi ikke har.

Filosofen Hans Skjervheim skilte i sin tid mellom å møte mennesker som deltakere og å behandle dem som tilskuere til beslutninger som reelt er tatt. En høring som gjennomføres før de avgjørende analysene foreligger, med frister barnas egne organer ikke rekker, inviterer innbyggerne inn som tilskuere. Jeg tror ikke det er vond vilje. Jeg tror det er tidspress som har fått lov til å overstyre kvalitet. Men virkningen er den samme, og den kan fortsatt rettes opp: ved å la kunnskapen komme før beslutningen.

Eidsvoll har råd til skolene sine. Det utredningen egentlig avdekker, er at vi mangler en plan for å bruke dem, og hele kommunen, som det utviklingsfortrinnet de er. Den planen bør vi lage sammen, med barna som utgangspunkt, kunnskapen som grunnlag og hele Eidsvoll som ramme. Trygge, nære skoler i levende lokalsamfunn er ikke en utgiftspost vi kan kutte oss bort fra. De er grunnmuren i den kommunen vi skal være om tjue år. Barna våre fortjener at vi utvikler det vi har bygget, i stedet for å avvikle det.

Rune Bjerkestrand

Innbygger i Eidsvoll, medlem av Hovedutvalg for oppvekst og opplæring, ordførerkandidat for Eidsvoll Arbeiderparti

Kilder det er vist til

Lov og rett: Grunnloven § 104. FNs barnekonvensjon artikkel 3 og 12, med barnekomiteens generelle kommentarer nr. 12 og 14. Rt. 2015 s. 93 (Maria-dommen) og HR-2020-662-S. Opplæringsloven (LOV-2023-06-09-30) §§ 2-6, 10-1 og 10-2. Forvaltningsloven § 17. Kommuneloven §§ 8-1 og 8-2. Udir-2-2012. Sivilombudets uttalelse 4. desember 2024 (sak 2024/4650) og uttalelse i sak 2008/2292. Finansdepartementets rundskriv R-109/2021. NOU 2012:16 Samfunnsøkonomiske analyser.

Kommunens egne dokumenter: Kommunestyrets vedtak i sak 25/137 (desember 2025) og sak 26/80 (23. juni 2026) med saksframlegg og høringsbrev av 24. juni 2026. Hovedutvalgets vedtak 12. mai 2026 og møte 9. juni 2026. Formannskapetets vedtak 16. juni 2026. Delrapport 1 og 2, Oslo Economics og Telemarksforskning, 2026. Kommuneplanens samfunnsdel 2026 til 2038. Oppvekstplan 2022 til 2032. Klima- og energiplan. Ungdata junior Eidsvoll 2025. Foreløpig årsregnskap 2025. Politisk plattform for posisjonen, oktober 2023. Norconsult: Prognoserapport Eidsvoll 2020. Multiconsult: Befolkningsprognoser 2025 til 2034 for Eidsvoll kommune, november 2025. Alternativt budsjett for rødgrønn side 2026 til 2029. Administrasjonens brev til skolene om elevmedvirkning, e-post om Elevenes kommunestyre 10. juni 2026, oppgave til skolene 18. august 2026 og avlysning 25. august 2026.

Offentlig debatt og nyhetsomtale: Romerikes Blad 11. november 2025 («Skoler kan bli lagt ned»), 17. november 2025 (intervju med ordfører Nina Kristengård) og 1. desember 2025 (intervju med hovedutvalgsleder Elisabeth Gullikstad Albech). Elisabeth Gullikstad Albech (Høyre), debattinnlegg i EUB 19. juni og 10. juli 2026. Thomas Brumoen (FrP), debattinnlegg i EUB 2. juli 2026. Eidsvoll INP, innlegg på Facebook 12. juni 2026 kl. 09.37. Karl Daniel Ekker, debattinnlegg i EUB 15. juni 2026. EUB 9. mai 2026 om interpellasjon om ballbinge ved Råholt ungdomsskole.

Forskning og utredning: NOU 2026:10 Fellesskolen. Bærebjelken i framtidens samfunn (Utvalget for framtidens fellesskole, leder Bjørn Haugstad, avgitt 11. august 2026), særlig side 11, 13, 36, 87, 288 til 290 og 312 til 313. Storm, Videt, Waldahl, Brandtzæg, Weiss og Sele: Skolenedleggelser: Om prosesser, konsekvenser og lokale slagmarker, Telemarksforskning rapport 931, Telemarksforskning og Nordlandsforskning på oppdrag fra Fellesskoleutvalget, 29. april 2026. Solstad og Solstad: Små skolar og kortreiste elevar, Oplandske Bokforlag, 2025. Villa og Haugen (red.): Lokalsamfunn, 2016. Imsen: Lærerens verden, 6. utgave, 2020. Biesta: Utdanningens vidunderlige risiko, 2014. Skjervheim: Deltakar og tilskodar. Nordahl (2022) om skolestørrelse og læring, gjengitt i kommunens saksgrunnlag. Riksrevisjonen, Dokument 3:17 (2025 til 2026), 16. juni 2026. SØF-rapport 02/26, Samfunnsøkonomiske gevinster av en bedre skole, NTNU Samfunnsforskning. Høringsforslag til Regional areal- og mobilitetsplan for Oslo og Akershus, juni 2026.